

BESLUT

~~2021-02-14~~ Dnr: 21/03654

2022-02-14

Beslutsdatum har rättats enligt
36 § förvaltningslagen
(2017:900).
/Den 28 februari 2022,
Dag Mattsson, elektroniskt
undertecknad nedan

SAKEN

Hiphop, R'n'B och Soul i P3 med Sibel, 2021-09-22, program med hänvisningar till Instagram och Spotify; fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Programmet fälls. Det strider mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

AVGIFT

Nämnden beslutar att ansöka hos förvaltningsrätten om att Sveriges Radio AB ska betala en särskild avgift.

PROGRAMMET

Programmet var ett två timmar långt musikprogram där programledaren presenterade och spelade upp musik från olika artister. Vid flera tillfällen hänvisade programledaren till [sociala medieplattformen] Instagram och sa då följande.

Och bara sådär har Sverige fått ett nytt R'n'B-tillskott. [...] Jag tycker vi alla håller ett öga på henne. Hon finns ju på Instagram, på Lele music, alltså L E E L E music, så ja frisk luft sveper in i R'n'B-Sverige och jag tycker vi alla ska stötta henne. [...]

[---] Glöm inte att ni hittar kvällens spellista i SR Play-appen, mig hittar ni på Instagram på The humble dapper.

[---] Till alla er som är förvirrade när ni går in på Instagram och söker efter The humble dapper som är faktiskt mitt konto, och hittar massa vintagekläder och outfits-inspiration och undrar [...] är det dj:n eller är det [...] fel konto, har jag fel. Nej det där är jag. Det har varit alldeles för många människor som har dm:at mig kring det. Så ja, The humble dapper, kontot på Instagram är mitt. Det handlar om stil och musik. Gillar ni det jag gör så får ni jättegärna följa mig där. [...]

[---] Mig hittar ni på Instagram på kontot The humble dapper. Let's go.

Har ni gillat kvällens musik ska ni definitivt [...] följa mig på Instagram på The humble dapper. Vi hörs igen om två veckor och fram till dess lyssna på bra musik, må bra och ta hand om varandra.

Under programmets gång gjordes även hänvisningar till programmets Spotify-lista och programledaren sa då följande.

Vi ska lyssna på en nice låt [...] som åker rakt in i min Spotify-lista P3 med Sihel, so make sure you check that out.

[...] glöm inte att låtarna finns i SR Play-appen samt min Spotify-lista P3 med Sihel

Har ni gillat kvällens musik ska ni definitivt kolla in Spotify-listan P3 med Sihel [...]

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att programledaren uppmanade lyssnarna att gå in på andra sociala forum för att köpa produkter och för att stödja programledaren.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB (SR) anser att programmet överensstämmer med bestämmelsen om otillbörligt gynnande och anför i huvudsak följande.

Inledningsvis vill SR klargöra att det inte någonstans i programmet uppmanades till köp av produkter, varken generellt eller till stöd för programledaren, vilket anmälaren påstår.

Hiphop, R'n'B och Soul i P3 med Sihel är P3:s musikprogram med fokus på just dessa musikgenrer där en profil guidar publiken genom att beskriva varför en artist är relevant och vad som har byggt upp artistens sound. Utgångspunkten är att publiken ska få en så stor bredd av musiktips som möjligt. Dessutom guidar programledaren ofta lyssnare som gillar en artists musik kring hur de ska göra för att fortsätta ta del av artistens konstnärskap även efter programmet. Syftet är att nå publiken på deras villkor och att publiken på så sätt ska kunna ha koll på artisternas musik, utveckling och bidrag till musiksverige.

Angående omnämmandet av Instagram

I programledarens uppdrag ingår att nå ut till publiken på de plattformar som den använder och att ha en dialog med sina lyssnare på det sätt som är mest effektivt. I avsnittet som nu granskats fanns flera exempel på hur programledaren gjorde för att nå publiken. När tipsen på ny musik utgörs av välkända artister är det givet för publiken hur de, efter programmet, kan följa artistens musik och innehåll. När tipset i stället utgörs av en ny, okänd, men minst lika relevant artist måste programledaren ibland ta till andra grepp. Precis som i det nu aktuella avsnittet med den nya artisten "Lele". Programledaren beskrev i programmet en ung artist som

enligt hans expertis var väl värd att hålla koll på för den som är intresserad av R'n'B. I det sammanhanget nämnde programledaren artistens konto på Instagram.

Programledaren använde ordet ”stötta” när han pratade om artistens konto. Det handlade dock inte om att stötta ekonomiskt, så som anmälaren möjligen kan ha uppfattat det. På sociala medier handlar det om att applådera eller på annat sätt visa sin uppskattning ungefär som en applåderande publik på en konsert men i en digital kontext. Det måste enligt SR:s mening vara möjligt att tipsa om annat, för publiken relevant innehåll på sociala medier än bara SR:s eget. Att tipsa om en artists konto kan likställas med att man i program tipsar om kultur i form av exempelvis filmer och serier på diverse streamingplattformar eller i kulturprogram berätta om en utställning av en konstnär på ett visst galleri.

Till skillnad från andra program i P3 har programledaren inte en redaktion bakom sig. Det är programledaren som står för expertisen gällande såväl musikval som journalistik. Programmet bygger till stor del på programledarens personliga tilltal och han betonar ofta att det är ”jag” ihop med ”er som lyssnar” som utgör ett ”vi”. Det allra mest effektiva sättet att öppna för kommunikation med P3-publiken är genom att få lyssnarna att lära känna programledaren. P3 vill också förlänga den relationen och dialogen utanför sändningstid för att sedan kunna utforma programmet i samråd med lyssnarna. Det bästa sättet att nå just P3-publiken i relationsskapande syfte är via sociala plattformar, i det här fallet programledarens eget konto. SR vill bjuda in publiken till ett medskapande av innehållet för att bredda perspektiven i rapporteringen.

Det står i propositionen till innevarande sändningstillstånd att ”Externa distributionsplattformar är ett viktigt komplement till företagets egna online-tjänster. De ger företaget andra möjligheter att nå ut med sitt utbud och till att skapa en levande dialog med publiken. Särskilt betydelsefulla kan de externa plattformarna vara för att nå grupper som annars inte hittar till företagets kanaler eller tjänster exempelvis ungdomar eller nyanlända invandrare”.

Att programledaren sa ”följ mig där” och nämnde sitt konto var ett vedertaget sätt inom målgruppen att uppmana till interaktion och relation. Det kan översättas till ”håll koll på vad jag gör och håll kontakt”. Precis som när man vill följa någons karriär, resa eller utveckling. På kontot står det tydligt att Sihel gör program för P3, att man kan kontakta honom som ett sätt att föra dialog som också genererar innehåll till programmet. Det finns inga produkter att köpa på kontot.

Angående omnämmandet av Spotify

Programledaren ville att det guidande av lyssnarna som hans program utgjorde skulle fortgå även utanför sändningstiden. Genom att skapa och ständigt uppdatera en musiklista på Spotify kan lyssnaren ta del av den utvalda musiken dygnet runt. Utöver det tipsar programledaren också ofta om låtar som inte fick plats i programmet men som ändå är relevanta. Programledaren lägger också in musik som

han tror att publiken kan reagera på: skratta åt, gråta till, älska eller hata och får sedan återkoppling från lyssnarna i form av meddelanden eller kommentarer. Även detta blir således en plattform för relationsbyggande.

I avsnittet tipsade programledaren om musiklistan på Spotify och sa då ”check it out”. Han uppmanade alltså publiken att ta del av innehållet, inte att trycka ”följa”. Under programmets gång tipsade programledaren om såväl SR:s egen plattform SR Play som Spotify.

Det eventuella gynnande som uppkom i det nu aktuella programmet uppvägdes enligt SR:s mening av ett underhållnings- och informationsintresse. Plattformarna nämdes bara ett fåtal gånger under det två timmar långa programmet varför inte någon fokusering uppstod. I programmet förekom inte heller någon information om pris eller andra detaljer om tjänsterna i fråga. Det förekom inte heller några positiva värdeomdömen om plattformarna.

SR:s uppdrag för P3 ligger att guida publiken till ny musik, ny svensk musik och nya artister vilket gör att SR som public service bidrar till mångfalden på den svenska musikscenen. Det var syftet med att berätta om hur man kunde hitta exempelvis den relativt okända artisten ”Lele” utanför programbolagets egna plattformar. Det finns ett betydande informationsintresse för den typen av guidning inom musik och artistvärlden.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (14 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

Vid överträdelser av bestämmelser om annonser, sponsring, produktplacering och otillbörligt gynnande av kommersiella intressen kan granskningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om att programföretaget ska betala en särskild avgift (17 kap. 5 § och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

TIDIGARE AVGÖRANDEN

Nämnden har i tidigare avgöranden prövat om hänvisningar till sociala medier innebär ett otillbörligt kommersiellt gynnande och i samband med detta uttalat att det måste vara möjligt för programföretagen att vara aktiva på olika plattformar och sociala nätverkssidor och att även hänvisa till dessa i programverksamheten. Inslag med uppmaningar att kommunicera med programmen på sociala medier, för att till exempel önska musik, har av den anledningen friats av nämnden. Nämnden har

dock ansett att uppmaningar att bli medlem eller gå med i ett programs grupp på exempelvis Facebook inte varit förenligt med bestämmelsen om otillbörligt gynnande.

Nämnden har friat SR för att i ett program ha upplyst om att man kunde gå in på SR:s webbplats, där en länk till Spotify fanns med det aktuella programmets låtar (beslut 17/00114). Nämnden har godtagit hänvisningar till SR:s Spotify-lista men däremot inte ansett att det varit motiverat av ett tillräckligt informations- och underhållningsintresse att uppmana lyssnarna att gå in och prenumerera på listan tillsammans med påståendet att lyssnarna då får all den bästa nya musiken (beslut 19/02471).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Instagram

Av handlingar i ärendet framgår att det Instagram-konto som programledaren hänvisade till är hans personliga konto och inte ett SR-konto. Det aktuella kontot har en sådan utformning och ett sådant innehåll att det i allt väsentligt måste anses gynna programledarens egna kommersiella intressen och vad som närmast kan beskrivas som hans eget personliga varumärke. Programledaren beskrev tydligt hur detta konto gick att hitta och uppmanade vid flera tillfällen lyssnarna att följa honom där. Mot denna bakgrund anser nämnden att hänvisningarna till, samt uppmaningarna att följa, Instagram-kontot innebar ett gynnande av inte bara Instagram utan också programledarens egna kommersiella intressen. Detta gynnande kan inte anses ha varit motiverat av ett tillräckligt informations- eller underhållningsintresse. Programmet strider därför i denna del mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Vid ett tillfälle hänvisade programledaren även till en i programmet spelad artists Instagram-konto. Nämnden anser att det gynnande som uppkom av omnämnandet av den aktuella artists konto samt uppmaningarna att ”hålla ett öga på henne” och ”stötta henne” var motiverat av ett tillräckligt informations- och underhållningsintresse. Programmet strider därmed inte mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen i denna del.

Spotify

Programledaren hänvisade vid flera tillfällen till programmets Spotify-lista. Det förekom dock inga uppmaningar att prenumerera på listan. Enligt nämndens bedömning var det gynnande som uppkom av Spotify genom hänvisningarna till listan motiverat av ett informations- och underhållningsintresse. Programmet strider därför inte heller mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen i denna del.

SÄRSKILD AVGIFT

Granskningsnämnden beslutar att ansöka hos förvaltningsrätten om att SR ska påföras en särskild avgift för överträdelsen av bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande. Nämnden anser att överträdelsen motiverar en avgift om 50 000 kronor.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Sepideh Jordan Sajadi.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_06545673337fd7e379f13300c8c41a637d
DATUM & TID:	2022-02-28 19:59:21 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-02-28 19:59:27 +01:00
Ref: 32302SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)